

Europeiska
unionens råd

Bryssel den 9 december 2022
(OR. en)

15133/22

SOC 645
EMPL 447
GENDER 192
ECOFIN 1218

LÄGESRAPPORT

från:	Rådets generalsekretariat
till:	Delegationerna
Föreg. dok. nr:	14588/22
Ärende:	Rådets slutsatser om jämställdhet i störda ekonomier: fokus på den unga generationen

För delegationerna bifogas rådets slutsatser i det ovannämnda ärendet, vilka godkändes av rådet (sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor) vid mötet den 8 december 2022.

Jämställdhet i störda ekonomier: fokus på den unga generationen**Rådets slutsatser****EUROPEISKA UNIONENS RÅD, SOM KONSTATERAR ATT**

1. Europa står inför turbulenta tider; sedan 2019, då rådet antog slutsatserna *Jämställda ekonomier i EU: vägen framåt* har stora socioekonomiska utmaningar växt fram eller förvärrats till följd av covid-19-pandemin och Rysslands anfallskrig mot Ukraina, åtföljt av hög inflation som leder till ökade levnadskostnader, tilltagande energifattigdom till följd av ökade bränslekostnader, en bostadskris och allvarlig torka, skogsbränder och översvämningar till följd av klimatförändringarna; vart och ett av dessa problem kommer att fortsätta att ha en betydande negativ inverkan på livet för människor i Europa, särskilt de unga och kommande generationer; alla dessa utmaningar har en tydlig jämställdhetsdimension,
2. jämställdhet och mänskliga rättigheter är centrala europeiska värden; jämställdhet mellan kvinnor och män är en grundläggande princip för Europeiska unionen som fastställs i fördragen och erkänns i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, vilket bör respekteras av medlemsstaterna i deras insatser för att förebygga, ta itu med och övervaka klyftorna mellan könen, inbegripet vad gäller fördelningen av risker och fördelar som följer av en bred social och ekonomisk utveckling,

3. 2022 infaller Europaåret för ungdomar, och att konferensen om morgondagens Europa och jämställdheten och ekonomin (*The Europe of Tomorrow: Gender Equality and the Economy*) i detta sammanhang anordnades i oktober 2022 för att erbjuda ett utrymme där medborgarna, särskilt ungdomar, skulle kunna diskutera Europas framtid och bidra till EU:s framtida politik; att säkerställa att ungdomars röster hörs och stödja deras jämlika deltagande i politiska och politiska processer i linje med alla relevanta mål i EU:s ungdomsstrategi 2019–2027 samt med vederbörlig hänsyn till de relevanta europeiska ungdomsmålen är avgörande för att främja jämlikhetsunionen och undanröja bristande jämställdhet som förvärras av den nuvarande socioekonomiska utvecklingen,

SOM NOTERAR

4. Europeiska jämställdhetsinstitutets (EIGE) forskningsrapport *Gender Equality and Socio-Economic Impact of COVID-19*, som offentliggjordes den 26 maj 2022,
5. EIGE:s policydokument *Young women and men in the aftermath of the COVID-19 pandemic*, som offentliggjordes den 4 oktober 2022,
6. Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs (EESK) yttrande om jämställdhet, som antogs den 13 juli 2022,
7. Europaparlamentets resolution av den 7 april 2022 om EU:s skydd av barn och ungdomar som flyr på grund av kriget i Ukraina,
8. Europaparlamentets resolution av den 17 februari 2022 om att ge makt åt unga människor i EU: Sysselsättning och social återhämtning efter pandemin,

9. Europaparlamentets resolution av den 21 januari 2021 om tillgången till anständig och rimligt prissatt bostad för alla,
10. resultatet av högnivåkonferensen *The Europe of Tomorrow: Gender Equality and the Economy* i Prag den 3–4 oktober 2022, där man betonade behovet av att skydda och främja jämlikhet i samband med nya förutsättningar såsom Rysslands anfallskrig mot Ukraina, bostadskrisen och energifattigdomen liksom behovet att ta itu med de utmaningar som ungdomar står inför i dag, i syfte att uppnå en jämlikhetsunion i morgon,
11. resultatet från högnivåkonferensen om att ta itu med energifattigdomen samt EU:s strategi och utbyte av bästa praxis (*Tackling energy poverty: EU approach & sharing best practices*), som hölls i Prag den 24 oktober 2022, där man betonade vikten av att ta itu med den utsatta situationen för kvinnor, främst ensamstående mödrar och äldre kvinnor, när det gäller energifattigdom,

SOM BEAKTAR ATT

12. den ekonomiska återhämtningen från pandemin fortfarande är ofullständig, även om den har inletts; de restriktioner som infördes för att begränsa pandemin våren 2020 och därefter orsakade en nedgång i den ekonomiska aktiviteten; vägen till återhämtning, som inleddes sommaren samma år har hindrats av flera faktorer, bland annat stigande priser på många råvaror, störningar i de globala leveranskedjorna, inflationstryck och nya vågor av covid-19 som har lett till återinförande av restriktioner i många länder,

13. pandemin har lett till en debatt om hur man kan säkerställa en återhämtning som tar hänsyn till jämställdhetsperspektivet; i detta sammanhang har faciliteten för återhämtning och resiliens erbjudit en unik möjlighet att kanalisera extraordinära resurser till åtgärder som bidrar till jämställdhet; denna möjlighet har dock inte alltid utnyttjats tillräckligt, eftersom jämställdhetsperspektivet ofta inte återspeglas tillräckligt i de nationella planerna för återhämtning och resiliens och mycket få åtgärder har vidtagits för att möta kvinnors särskilda behov; uppgiften att säkerställa en återhämtning som tar hänsyn till jämställdhetsperspektivet är ännu mer brådskande nu på grund av de ytterligare socioekonomiska utmaningar som har uppstått,
14. unga kvinnor och män har varit särskilt utsatta för de ekonomiska konsekvenserna av covid-19-krisen; eftersom ungdomar ofta arbetar på tillfälliga tjänster, deltidstjänster eller kontaktintensiva sektorer har de löpt större risk att drabbas av permitteringar eller arbetstidsförkortningar; dessutom utför ungdomar ofta oavlönad praktiktjänstgöring; i många medlemsstater återinträder unga män nu i jämn takt på arbetsmarknaden, men unga kvinnor är arbetslösa under längre tid¹; de nuvarande utmaningarna innebär ytterligare påfrestningar för unga kvinnor och män och ökar ytterligare risken för att dagens unga generation kommer att få det sämre ställt än tidigare generationer,

¹ EIGE (2022): *Young women and men in the aftermath of the COVID-19 pandemic*. (policydokument) (inte översatt till svenska)

15. kvinnor var överrepresenterade i sektorer som påverkades mindre av förlorade arbetstillfällen under pandemin, såsom utbildning och hälso- och sjukvård, men de drabbades av större minskningar i det totala antalet faktiskt arbetade timmar än män²; under pandemin rapporterade dessutom färre kvinnor än tidigare en jämn fördelning av omsorgsansvaret med sina partner, och fler rapporterade att de var tvungna att axla huvuddelen av det obetalda omsorgsarbetet; pandemin har därför förvärrat den rådande ojämlikheten mellan könen genom att befästa de traditionella könsrollerna inom den privata sfären, och unga kvinnor har inte bara tagit på sig merparten av barnomsorgen och hushållsarbetet utan även hemundervisning; att ägna mer tid åt omsorgsarbete på bekostnad av möjligheter till avlönat arbete och fritid har haft betydande negativa följder för kvinnors balans mellan arbetsliv och privatliv, psykiska hälsa och allmänna välbefinnande samt deras ekonomiska oberoende; detta har särskilt ofta gällt kvinnor som har småbarn,

² EIGE (2022): *Young women and men in the aftermath of the COVID-19 pandemic*. (policydokument) (inte översatt till svenska)

16. covid-19-pandemin har krävt att många européer anpassar sina arbetsvanor och tar till sig onlinevärlden genom att anpassa sig till distansarbete; det har också skett en ökad användning av flexibla arbetsformer, såsom atypiska arbetstider; många har varit tvungna att kombinera arbete i hemmet med att ta hand om sina familjemedlemmar; kvinnor har fått den extra bördan att anpassa sina arbetsmönster samtidigt som de måste spela rollen som ytterligare omsorgsgivare, vilket har förvärrat de befintliga ojämlikheterna; under nedstängningsperioderna rapporterade mammor att de hade avbrutit sitt arbete 50 % oftare än papporna³; för fattiga och ekonomiskt marginaliserade familjer har pandemin haft en negativ inverkan på både sysselsättningsmöjligheterna och barns tillgång till utbildning; huruvida distansarbete och hybridarbete fortsätter och ytterligare väljs i Europa efter pandemin kommer att bero på ett brett spektrum av faktorer, bland annat dess inverkan på produktivitet, arbetsorganisation och arbetsvillkor; om man antar att distansarbete är här för att stanna kvar måste man dock snarast ta itu med de nya utmaningar som detta medför för jämställdheten, och arbetstagares rätt att inte vara uppkopplade och avstå från att delta i arbetsrelaterad elektronisk kommunikation utanför arbetstid måste säkerställas; det bör förhindras att distansarbete blir ett alternativ till kontorsarbete enbart för kvinnor och på så sätt förstärker stereotyper och diskriminerande praxis; å andra sidan kan distansarbete, om det används på rätt sätt, underlätta en jämn fördelning av avlönat arbete och obetalt omsorgsarbete mellan kvinnor och män; dessutom skulle lika tillgång till konnektivitet och digital teknik kunna bidra till att överbrygga den digitala kompetensklyftan; det är också viktigt att utbyta god praxis när det gäller att främja jämställdhet i samband med distansarbete,

³ EIGE (2021): *Gender Equality and the socio-economic impact of the COVID-19 pandemic* (inte översatt till svenska).

17. kvinnor som arbetar i hemmet kan vara mer utsatta för våld i hemmet och andra former av våld på arbetsplatsen, könsrelaterat våld på nätet, nättrakasserier och övergrepp på nätet; man måste också ta itu med sådana ökade risker för våld som hänger ihop med distansarbete,
18. Rysslands anfälls krig mot Ukraina har orsakat en eskalerande humanitär kris i Europa med över 7,4 miljoner människor som flyr från Ukraina⁴ och ytterligare 7 miljoner internflyktingar i Ukraina⁵; kvinnor och barn utgör 90 % av dem som flyr krisen⁶,
19. många av dem som har flytt från Ukraina, särskilt ukrainska kvinnor och flickor, även efter att ha beviljats tillfälligt skydd i EU fortfarande stöter på många olika hinder, bland annat brist på bostäder, begränsad tillgång till utbildning och språkkurser, svårigheter att komma in på arbetsmarknaden, brist på förskoleverksamhet och barnomsorg och otillräcklig tillgång till hälso- och sjukvård; dessutom är i synnerhet unga kvinnor och flickor utsatta för sexuellt och könsrelaterat våld och människohandel; det är nödvändigt att de som har lämnat Ukraina återges stabilitet i livet, bland annat genom att man säkerställer rättvisa sysselsättningsvillkor för vuxna, omsorg och utbildning av god kvalitet för ungdomar och barn, inbegripet förskoleverksamhet och barnomsorg, samt tillgång till kultur, och genom att man tillhandahåller skydd mot utnyttjande, människohandel och våld; detta skydd är särskilt viktigt för ukrainska kvinnor och barn som hålls i olika former av tillfälliga bostäder där deras utsatthet kan utnyttjas,

⁴ Förenta nationerna (2022): *Operational Data Portal/Ukraine Refugee Situation*.

⁵ Förenta nationerna (2022) UNHCR/Ukraina: *Internally Displaced Persons (IDP)* (inte översatt till svenska).

⁶ Förenta nationerna (2022): *UNHCR/Ukraine Emergency*.

20. Rysslands anfallskrig mot Ukraina har kastat en mörk skugga över de ekonomiska utsikterna och stoppat den bräckliga återhämtning som var på väg; den kraftiga ökningen av råvarupriserna, som ökar inflationstrycket och begränsar inkomster och utgifter medför stora påfrestningar för människors försörjningsmöjligheter runt om i EU; dessutom innebär ankomsten av miljontals människor som fördrivits från Ukraina, de flesta kvinnor och barn, en extra utmaning för de europeiska ekonomierna som redan är ansträngda på grund av den senaste tidens händelser,
21. den nuvarande ekonomiska situationen i Europa påverkar män och kvinnor på olika sätt på grund av befintliga strukturella ojämlikheter mellan könen; unga kvinnor är nästan dubbelt så benägna som unga män att ägna mer än fyra timmar per dag åt barnomsorg⁷; ojämlikheten när det gäller oavlönat omsorgsarbete förstärks inte bara av könsstereotyper och ibland av bristande tillgång till förskoleverksamhet och barnomsorg samt föräldraledighet, utan också av det faktum att kvinnor i genomsnitt tjänar mindre än män, vilket uppmuntrar familjer att upprätthålla den modell där mannen är den främsta familjeförsörjaren och kvinnan är den som tar det främsta ansvaret i hemmet; till följd av att de tar en större del av omsorgsansvaret är det många unga kvinnor som blir kvar utanför arbetsmarknaden efter avslutad utbildning eller som avbryter sin karriär i ett tidigt skede; kvinnor har fyra gånger större benägenhet än män att arbeta deltid eller att ha atypiska anställningar; det faktum att kvinnor utför en oproportionerligt stor andel obetalt omsorgsarbete är en grundläggande orsak till bristande jämställdhet när det gäller löner och pensioner samt till att kvinnor löper större risk att drabbas av fattigdom eller social utestängning,

⁷ EIGE (2022): *Young women and men in the aftermath of the COVID-19 pandemic*. (policydokument) (inte översatt till svenska)

22. Europa står inför en bostadskris; redan före covid-19-pandemin hade boendekostnaderna ökat betydligt; under perioden från 2010 till första kvartalet 2022 ökade hyrorna med 17 % och bostadspriserna med 45 % i EU⁸; de ökade boendekostnaderna, särskilt för små bostäder, har haft en särskilt negativ inverkan på den unga generationen; eftersom de har brist på sparkapital och låga inkomster kan unga människor inte investera i egna fastigheter som skulle ge dem stabilitet för framtiden, ekonomiskt, fysiskt och känslomässigt; många ungdomar lockas till storstädernas arbetsmarknad och är därför starkt beroende av tillgång till hyresmarknaden och av mobilitet; på grund av de ökade boendekostnaderna fortsätter många ungdomar att bo hemma⁹ eller tvingas dela lägenheter längre än de skulle vilja, ofta under trångbodda förhållanden; unga kvinnor, särskilt ensamstående föräldrar och kvinnor av utländskt ursprung, däribland kvinnor som fördrivits från Ukraina, kan hamna i särskilt utsatta situationer, delvis också eftersom de kan utsättas för särskilda former av diskriminering och övergrepp när det gäller tillgång till bostäder,

⁸ Eurostat (2021) *One in five people in the EU at risk of poverty or social exclusion* (inte översatt till svenska) (En av fem personer i EU riskerar fattigdom eller social utestängning)

⁹ Under 2019 var familjens bostad det huvudsakliga boendeanvärtandet för 80 % av ungdomarna i åldern 18–24 år.

23. hög inflation, covid-19-pandemin och Rysslands anfallskrig mot Ukraina är faktorer som alla bidragit till ökade levnadskostnader, inbegripet priset på varor och tjänster, energi och bostäder; Europas beroende av och minskade leveranser av rysk naturgas har avsevärt ökat energipriset, vilket har lett till att utsatta personer hamnat på efterkälken; redan 2020 kunde 8 % av EU:s befolkning inte hålla sina hem tillräckligt varma¹⁰; energifattigdom beror på en kombination av låga inkomster, höga energipriser och dålig energieffektivitet, särskilt i byggnader, och drabbar kvinnor i större utsträckning än män; på grund av inkomstskillnaderna har kvinnor mindre disponibel inkomst att spendera på höga energikostnader, och många bor i bostäder med dålig isolering och låg energieffektivitet; energikostnaden är en särskild utmaning för kvinnor i pensionsåldern som bor i enpersonshushåll; dessutom har kvinnor annorlunda energiförbrukningsmönster än män¹¹; äldre kvinnor och arbetslösa kvinnor tenderar att tillbringa mer tid hemma, vilket också påverkar deras energiförbrukning; slutligen är kvinnor mer medvetna om överkonsumtion och är mer villiga att ändra sina konsumtionsmönster i kristider; de är dock fortfarande underrepresenterade inom energisektorn och energirelaterad utbildning och forskning, vilket hindrar dem från att delta i beslutsfattandet på detta område,

¹⁰ Europeiska kommissionen (2022) *Energy poverty in the EU* (inte översatt till svenska) (Energifattigdom i EU)

¹¹ Europaparlamentet (2019) *Women, Gender Equality and the Energy Transition in the EU*, en studie beställd av FEMM-utskottet (inte översatt till svenska)
Europaparlamentet (2017) *Gender Perspective on Access to Energy in the EU*, en studie beställd av FEMM-utskottet (inte översatt till svenska)

24. även om fattigdom eller social utestängning är en utbredd företeelse¹² är den starkt feminiserad, och kvinnor drabbas mer än män; samtidigt som en stor andel av familjer med ensamstående föräldrar löper risk att drabbas av fattigdom eller social utestängning utgör kvinnor dessutom nästan 85 % av alla familjer med ensamstående föräldrar i EU¹³; i hela EU har unga kvinnor och män varit särskilt utsatta för de ekonomiska konsekvenserna av covid-19-pandemin, och unga kvinnor löper större risk att drabbas av fattigdom eller social utestängning och materiell fattigdom än unga män¹⁴; dessutom stöter unga kvinnor på könsrelaterade hinder och stereotyper när de kommer in på och deltar på arbetsmarknaden, vilket förutom att det utgör ett omedelbart problem även har långsiktiga konsekvenser, ökar löne- och pensionsklyftorna mellan män och kvinnor och begränsar kvinnors möjligheter under hela livet,
25. uppgiften att genomföra den gröna omställningen har blivit mer brådskande än någonsin tidigare mot bakgrund av klimatförändringarnas eskalerande effekter, Rysslands anfallskrig mot Ukraina och Europas beroende av och minskade försörjning av rysk naturgas; utan lämplig kompletterande politik kan dock den gröna omställningen lämna vissa grupper, däribland unga kvinnor och män, på efterkälken; politiken och den rättsliga ramen för en rättvis grön omställning bör tillgodose den unga generationens behov och vara jämställdhetsorienterade; de ungas röst bör också på ett meningsfullt och effektivt sätt inkluderas i den politiska beslutsprocessen inom och utanför EU, särskilt som klimatförändringar och ökande energikostnader är en global fråga och har en särskilt negativ inverkan på unga kvinnor och på kommande generationer; unga kvinnor och män måste förvärva de färdigheter och kompetenser som kommer att göra det möjligt för dem att spela sin roll i den gröna och den digitala omställningen och ta vara på de möjligheter som erbjuds,

¹² 2021 riskerade en av fem personer i EU att drabbas av fattigdom eller social utestängning. För mer information, se Eurostat (2022) – *Living conditions in Europe - poverty and social exclusion* (ej översatt till svenska) (Levnadsvillkor i Europa – fattigdom och social utestängning)

¹³ EIGE (2016) *Poverty, gender and lone parents in the EU* (inte översatt till svenska)

¹⁴ EIGE (2022): *Young women and men in the aftermath of the COVID-19 pandemic*. (policydokument) (inte översatt till svenska)
Eurostat (2022) *Material and social deprivation rate by age and sex* (inte översatt till svenska)

26. det är viktigt att säkerställa att unionens omställning till en klimatneutral och miljömässigt hållbar ekonomi senast 2050 är rättvis och att ingen hamnar på efterkälken; det civila samhället, särskilt ungdomar, har efterlyst mer ambitiösa åtgärder för att bekämpa klimatförändringarna och ta hänsyn till den unga generationens och kvinnors större sårbarhet för negativa klimateffekter; det är därför viktigt att i detta sammanhang respektera och främja jämställdhet, alla kvinnors och flickors egenmakt och rättvisa mellan generationerna; investeringar i gröna och digitala ekonomier samt vård- och omsorgsekonomier har potential att skapa fler arbetstillfällen för ungdomar; på grund av redan befintliga jämställdhetsbrister och stereotyper är dessa vinster dock inte lika för kvinnor och män; vinsterna genom riktade investeringar i digitalisering och i den gröna ekonomin skulle kunna bli större för unga män än för unga kvinnor om inte beslutsamma åtgärder vidtas för att säkerställa att kvinnor deltar fullt ut i olika initiativ för en rättvis omställning¹⁵; dessutom är arbetsvillkoren inom vård- och omsorgssektorn ofta osäkra och måste förbättras,

¹⁵ Internationella arbetsorganisationen (2022) *Global Employment Trends for Youth 2022: Europe and Central Asia* (inte översatt till svenska)

27. det faktum att insatserna mot covid-19-pandemin har påskyndat den digitala omställningen utgör både en möjlighet och en utmaning för jämställdheten; framtidens arbete kommer att leda till en ökad efterfrågan på yrkesverksamma inom tekniksektorn, t.ex. datoringenjörer och IKT¹⁶-specialister; en tydlig könssegregering observeras dock fortfarande inom IKT-utbildning och IKT-yrken och bör åtgärdas; denna digitala klyfta kan fördjupas ytterligare genom könsdiskriminering som vissa verktyg och processer för artificiell intelligens ofta inte tar hänsyn till; med tanke på att återhämtningen efter pandemin måste ske i linje med den gröna och den digitala omställningen kommer kompetens inom naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik¹⁷ att spela en allt viktigare roll i den framtida ekonomin; att uppmuntra flickors intresse för naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik, ta itu med könsstereotyper och bryta glastaket är avgörande för att främja kvinnors lika integration på framtidens arbetsmarknad; dessutom behövs riktade åtgärder, utvecklingsprogram och yrkesvägledning utan könsstereotyper för att hjälpa till att locka och hålla kvar flickor och unga kvinnor i karriärer inom naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik och uppmuntra pojkar och män att komma till omsorgssektorn och utbildnings-, vård- och välfärdssektorn; för att bekämpa könsstereotyper och möjliggöra tillträde till arbetsmarknaden för kvinnor, särskilt unga kvinnor, bör man också fokusera på att arbeta med män i frågor som mäns roll som omsorgsgivare och förebyggande av könsrelaterat våld,
28. kvinnor och flickor är inte en homogen grupp; ungdomarnas verklighet ser olika ut beroende på många faktorer, såsom ras, hudfärg, etniskt eller socialt ursprung, genetiska särdrag, språk, utbildning, socioekonomisk status, religion eller övertygelse, politisk eller annan åskådning, tillhörighet till nationell minoritet, förmögenhet, börd, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning, som tillsammans avgör vilka möjligheter de har och vilka särskilda utmaningar de ställs inför; intersektionaliteten måste därför beaktas eftersom den påverkar olika grupper av ungdomar på olika sätt,

¹⁶ Informations- och kommunikationsteknik

¹⁷ Naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik

29. dessa slutsatser bygger vidare på tidigare arbete och politiska åtaganden som gjorts av Europaparlamentet, rådet, kommissionen och berörda parter på detta område, inbegripet de dokument som förtecknas i bilagan,

EUROPEISKA UNIONENS RÅD

UPPMANAR MEDLEMSSTATERNA att, i enlighet med sina befogenheter och med beaktande av nationella omständigheter och med respekt för arbetsmarknadens parter, deras roller och oberoende,

30. säkerställa att jämställdhet mellan könen och lika möjligheter för alla beaktas och främjas grundligt under hela genomförandet av planerna för återhämtning och resiliens,
31. utveckla statliga insatser för att skapa nationella krishanteringsåtgärder som är omfattande, deltagandebaserade och genusmedvetna och som involverar både kvinnor och män, inbegripet företrädare för kvinnorrättsorganisationer, ungdomsorganisationer och utsatta grupper,
32. främja jämställdhets- och ungdomsintegrering när man stöder människor, särskilt kvinnor och flickor, som har fördrivits från Ukraina och andra delar av världen och när man vidtar åtgärder för att återställa stabiliteten i deras liv och säkerställa deras fullständiga integration på arbetsmarknaden och i samhället, särskilt genom att
- a) skydda dem från utnyttjande, människohandel, sexuella övergrepp, könsrelaterat våld och trakasserier, samt genom att stödja våldsoffer,
 - b) säkerställa rättvis tillgång till och rättvis behandling inom sysselsättning, yrkesutbildning och vuxenutbildning samt tillgång till förskoleverksamhet och barnomsorg och skolundervisning för barn,
 - c) reagera flexibelt på den ökade efterfrågan på förskoleverksamhet och barnomsorg, och
 - d) skydda deras internationellt erkända mänskliga rättigheter,

33. fullt ut utnyttja EU-medel, såsom Asyl-, migrations- och integrationsfonden, Europeiska socialfonden +, Europeiska regionala utvecklingsfonden, Erasmus + och Europeiska solidaritetskåren för att främja integrationen av migranter, i enlighet med behov som identifierats på nationell och regional nivå, och ägna särskild uppmärksamhet åt kvinnors och flickors behov,
34. underlätta kvinnors deltagande på arbetsmarknaden, särskilt genom att öka männens deltagande i omsorgen och förbättra tillgången till förskoleverksamhet och barnomsorg av god kvalitet till rimliga priser och till omsorgstjänster för äldre och personer med funktionsnedsättning, genom att förbättra möjligheterna att förena omsorg och arbete samt genom att uppmuntra till en jämn fördelning av obetalt omsorgsarbete mellan kvinnor och män,
35. främja bättre förståelse för och medvetenhet om behovet av en jämn fördelning mellan kvinnor och män av oavlönat omsorgs- och hushållsarbete som en förutsättning för jämställdhet och utveckla och inrätta en ram för att främja en jämn fördelning av avlönat arbete och oavlönat omsorgsarbete mellan kvinnor och män, däribland åtgärder för att förena arbete, familj och privatliv,
36. bekämpa både horisontell och vertikal könssegregering på arbetsmarknaden samt inom utbildning och forskning, särskilt i samband med den gröna och den digitala omställningen,
37. fortsätta genomförandet av effektiva åtgärder för att ta itu med horisontell segregering inom utbildning och yrken på alla nivåer, i synnerhet aktivt främja lika tillgång för kvinnor och flickor till IKT och ta itu med alla former av könsklyftor i detta sammanhang, bland annat genom att förbättra kvinnors och flickors digitala färdigheter och stödja kvinnor som gör karriär inom IKT, i syfte att uppmuntra dem att stanna kvar inom IKT-sektorn,

38. främja åtgärder för att ta itu med och förebygga den ökade risken för könsrelaterat våld, inbegripet våld i nära relationer, och våld i hemmet,
39. främja jämställdhets- och ungdomsintegrering i utformningen, genomförandet och utvärderingen av åtgärder som vidtas för att hantera den ekonomiska krisen, inom alla sektorer och på grundval av befintliga data, stärka samarbetet med det civila samhället, arbetsmarknadens parter och kvinnorrättsorganisationer samt ungdomsorganisationer och den akademiska världen vid utformningen, genomförandet och utvärderingen av dessa åtgärder,
40. ge stöd, inbegripet ekonomiskt stöd, till organisationer i det civila samhället som främjar jämställdhet, särskilt kvinnorrättsorganisationer, eftersom de har drabbats hårt av den globala ekonomiska krisen och de tjänster som de tillhandahåller har blivit alltmer efterfrågade till följd av krisen,

UPPMANAR EUROPEISKA KOMMISSIONEN OCH MEDLEMSSTATERNA att, i enlighet med sina respektive befogenheter, med beaktande av medlemsstaternas nationella omständigheter och med respekt för arbetsmarknadens parter roller och oberoende,

41. främja solidariteten mellan generationerna och säkerställa att genomförandet av politiken för återhämtning efter pandemin är både åldersanpassat och jämställdhetsmedvetet, och ägna ytterligare uppmärksamhet åt att säkerställa att de mest utsatta gruppernas särskilda behov beaktas fullt ut under genomförandet av denna politik,
42. säkerställa att man i det humanitära biståndet till Ukraina beaktar jämställdhetsperspektivet och tillgodoser behoven hos kvinnor, män, flickor och pojkar i utsatta situationer samt alla olika grupper som riskerar marginalisering, inbegripet etniska minoriteter såsom romer, hbt-personer, äldre, personer med funktionsnedsättning och religiösa minoriteter,

43. främja utbildning och sysselsättning för unga, särskilt kvinnor, inom området innovativ grön och digital teknik,
44. utveckla en meningsfull dialog med den unga generationen och främja ett jämställt och aktivt deltagande av unga i beslutsprocessen och beslutsfattandet på europeisk, nationell, regional och lokal nivå och inom alla relevanta politikområden i unionen; särskild uppmärksamhet bör ägnas åt att öka flickors och kvinnors jämställda och meningsfulla deltagande i beslutsprocesser och beslutsfattande,
45. främja jämställdhets- och ungdomsintegrering i all forskning, alla beslut och all politik som rör den digitala och den gröna omställningen,
46. samla in och sprida ålders- och könsuppdelade data, särskilt data om energifattigdom, och främja jämställdhetsintegrering i all politik som rör energifattigdom,

UPPMANAR EUROPEISKA KOMMISSIONEN ATT

47. vid utvärderingen av genomförandet av faciliteten för återhämtning och resiliens ägna särskild uppmärksamhet åt hur målen om jämställdhet och lika möjligheter för alla och integreringen av dessa mål har beaktats i de nationella planerna för återhämtning och resiliens och deras genomförande.

Referenser

1. Interinstitutionellt inom EU

Den europeiska pelaren för sociala rättigheter

https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/social-summit-european-pillar-social-rights-booklet_sv.pdf

2. EU-lagstiftning

Rådets direktiv 2000/43/EG av den 29 juni 2000 om genomförandet av principen om likabehandling av personer oavsett deras ras eller etniska ursprung (EGT L 180, 19.7.2000, s. 22.)

Rådets direktiv 2000/78/EG av den 27 november 2000 om inrättande av en allmän ram för likabehandling (EGT L 303, 2.12.2000, s. 16.)

Rådets direktiv 2001/55/EG av den 20 juli 2001 om miniminormer för att ge tillfälligt skydd vid massiv tillströmning av fördrivna personer och om åtgärder för att främja en balans mellan medlemsstaternas insatser för att ta emot dessa personer och bära följderna av detta (EGT L 212, 7.8.2001, s. 12.)

Rådets direktiv 2004/113/EG av den 13 december 2004 om genomförande av principen om likabehandling av kvinnor och män när det gäller tillgång till och tillhandahållande av varor och tjänster (EUT L 373, 21.12.2004, s. 37.)

Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/54/EG av den 5 juli 2006 om genomförandet av principen om lika möjligheter och likabehandling av kvinnor och män i arbetslivet (omarbetning) (EUT L 204, 26.7.2006, s. 23.)

Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/1158 av den 20 juni 2019 om balans mellan arbete och privatliv för föräldrar och anhängvårdare och om upphävande av rådets direktiv 2010/18/EU (EUT L 188, 12.7.2019, s. 79.)

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241 av den 12 februari 2021 om inrättande av faciliteten för återhämtning och resiliens (EUT L 57, 18.2.2021, s. 17.)

3. Rådet

Resolution från Europeiska unionens råd och företrädarna för medlemsstaternas regeringar, församlade i rådet, om ramar för det europeiska samarbetet på ungdomsområdet: *Europeiska unionens ungdomsstrategi 2019–2027* (EUT C 456, 18.12.2018, s. 1.)

Rådets rekommendation av den 30 oktober 2020 om en väg till jobb – en förstärkt ungdomsgaranti och om ersättande av rådets rekommendation av den 22 april 2013 om att inrätta en ungdomsgaranti (EUT C 372, 4.11.2020, s. 1.)

Rådets rekommendation av den 10 mars 2014 om kvalitetskriterier för praktikprogram (EUT C 88, 27.3.2014, s. 4.)

Rådets rekommendation om inrättande av en europeisk barngaranti (EUT L 223, 22.6.2021, s. 14.)

Rådets rekommendation om säkerställande av en rättvis omställning till klimatneutralitet (EUT C 243, 27.6.2022, s. 35.)

Alla rådets slutsatser om jämställdhet och andra relevanta ämnen, särskilt de som anges nedan:

- Rådets slutsatser – *Mot mer inkluderande arbetsmarknader* (7017/15)
- Rådets slutsatser – *Ökad kompetens hos kvinnor och män på EU:s arbetsmarknad* (6889/17)
- Rådets slutsatser – *Förstärkta åtgärder för att minska den horisontella könssegregeringen inom utbildning och sysselsättning* (15468/17)
- Rådets slutsatser – *Att överbrygga lönegapet mellan könen: centrala strategier och åtgärder* (10349/19)
- Rådets slutsatser om välfärdsekonomi (13432/19)
- Rådets slutsatser – *Jämställda ekonomier i EU: Vägen framåt – En utvärdering av genomförandet av handlingsplanen från Peking under 25 år* (14938/19)
- Rådets slutsatser om åtgärder mot lönegapet mellan kvinnor och män: värdering och fördelning av avlönat arbete och oavlönat omsorgsarbete (13584/20)
- Rådets slutsatser om distansarbete (9747/21)
- Rådets slutsatser om covid-19-pandemins socioekonomiska effekter på jämställdhet (8884/21)
- Rådets slutsatser om effekterna av artificiell intelligens för jämställdhet mellan kvinnor och män på arbetsmarknaden (14750/21)

4. Europeiska rådet

Portoförklaringen som undertecknades av stats- och regeringscheferna den 8 maj 2021

<https://www.consilium.europa.eu/sv/press/press-releases/2021/05/08/the-porto-declaration/>

5. Ordförandeskapstrion

Ordförandeskapstrions förklaring om jämställdhet mellan könen, undertecknad av Frankrike, Tjeckien och Sverige (januari 2022)

6. Europeiska kommissionen

EU-strategi mot människohandel (8090/21)

En europeisk strategi för vård och omsorg (COM(2022) 440 final)

Rapport från kommissionen till Europaparlamentet och rådet: Granskningsrapport om genomförandet av faciliteten för återhämtning och resiliens (COM (2022) 383 final)

Handlingsplan för integration och inkludering 2021–2027 (COM(2020) 758 final)

2022 Report on gender equality in the EU (2022 års rapport om jämställdhet i EU) (7006/1/22 REV 1) (inte översatt till svenska)

En jämlikhetsunion: jämställdhetsstrategi för 2020–2025 (6678/20); (kommissionsreferens: COM(2020) 152 final)

Handlingsplan för den europeiska pelaren för sociala rättigheter (6649/21 + ADD 1 + ADD 2).

Energy Poverty in the EU (inte översatt till svenska)

https://energy.ec.europa.eu/topics/markets-and-consumers/energy-consumer-rights/energy-poverty_en

Women in the digital age, 2018 (inte översatt till svenska)

Women in the digital age – EU:s publikationsbyrå (europa.eu) (inte översatt till svenska)

7. Europaparlamentet

Europaparlamentets resolution av den 7 april 2022 om EU:s skydd av barn och ungdomar som flyr på grund av kriget i Ukraina (2022/2618(RSP))

Europaparlamentets resolution av den 17 februari 2022 om att ge makt åt unga människor i EU: Sysselsättning och social återhämtning efter pandemin (2021/2952(RSP))

Europaparlamentets resolution av den 21 januari 2021 om tillgången till anständig och rimligt prissatt bostad för alla (2019/2187(INI))

Gender Perspective on Access to Energy in the EU, Study for the FEMM Committee (inte översatt till svenska)

[https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/596816/IPOL_STU\(2017\)596816_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/596816/IPOL_STU(2017)596816_EN.pdf)

Women, Gender Equality and the Energy Transition in the EU, Study Requested by the FEMM Committee (inte översatt till svenska)

[https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2019/608867/IPOL_STU\(2019\)608867_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2019/608867/IPOL_STU(2019)608867_EN.pdf)

8. Europeiska jämställdhetsinstitutet (EIGE)

Gender Equality and the socio-economic impact of the COVID-19 pandemic (26 maj 2021)
(inte översatt till svenska)

<https://eige.europa.eu/publications/gender-equality-and-socio-economic-impact-covid-19-pandemic>

Gender and energy

<https://eige.europa.eu/publications/gender-and-energy>

Young women and men in the aftermath of the COVID-19 pandemic (policydokument) (inte översatt till svenska) (4 oktober 2022)

<https://eige.europa.eu/publications/young-women-and-men-aftermath-covid-19-pandemic>

Poverty, gender and lone parents in the EU (inte översatt till svenska)

<https://eige.europa.eu/publications/poverty-gender-and-lone-parents-eu>

9. Europeiska ekonomiska och sociala kommittén

Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs (EESK) yttrande om jämställdhet (SOC/731-EESC-2022)

Distansarbete och jämställdhet – villkor för att säkerställa att distansarbete inte förvärrar den ojämlika fördelningen av obetalt omsorgs- och hushållsarbete mellan kvinnor och män och att det blir en motor för att främja jämställdhet. (SOC/662-EESC-2020.)

Hybrid Conference on Affordable and Decent Housing in the EU, 6 januari 2022 (inte översatt till svenska)

https://www.eesc.europa.eu/sites/default/files/files/en_conclusions_affordable_and_decent_housing_in_the_eu.pdf

10. Eurofound

Eurofound (2021), *Impact of COVID-19 on young people in the EU* (inte översatt till svenska), Europeiska unionens publikationsbyrå, Luxemburg

11. Eurostat

One in five people in the EU at risk of poverty or social exclusion (inte översatt till svenska)

<https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/edn-20211015-1>

Material and social deprivation rate by age and sex (inte översatt till svenska)

https://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=ilc_mdsd07&lang=en

Rents up by 17%, house prices by 45% since 2010 (inte översatt till svenska)

<https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/ddn-20220708-1>

Living conditions in Europe - poverty and social exclusion (inte översatt till svenska)

https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Living_conditions_in_Europe_-_poverty_and_social_exclusion#Key_findings

12. Världsbanken

Global Growth to Slow through 2023, Adding to Risk of 'Hard Landing' in Developing Economies (pressmeddelande nr 2022/038/EFI) (inte översatt till svenska)

13. Förenta nationerna

Portal för operativa data / Flyktingsituationen i Ukraina

<https://data.unhcr.org/en/situations/ukraine>

UNHCR / Ukraina: *Internally Displaced Persons (IDP)* (inte översatt till svenska)

<https://www.unhcr.org/ua/en/internally-displaced-persons>

UNHCR / Krisen i Ukraina

<https://www.unrefugees.org/emergencies/ukraine/>

14. Internationella arbetsorganisationen

Global Employment Trends for Youth 2022: *Europe and Central Asia* (inte översatt till svenska)

https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_emp/documents/briefingnote/wcms_853326.pdf
